יב: אמרו לו פרק שלישי כריתות

בטומאה ישנה מאי שנא חלבין וביאת מקדש דמודו ליה דאם רצה יאמר מזיד הייתי טומאה ישנה נמי מתרץ דיבוריה דאם רצה יאמר לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי אמר רבינא לעולם בטומאה ישנה וכגון דאמרי ליה עדים אכלת קדשים בטומאת הגוף והוא אמר להון לא נטמאתי דהכא לא מתריץ דיבוריה דליכא למימר לא עמדתי בטומאה (א) אבל טבלתי מאי אמר להון טבלתי ואכלתי כי אמר להון הכי איתכחש ליה דבוריה קמא מיהא בטומאת (ב)מגעו אמר רב נחמן הלכה כר' יהודה אמר רב יוסף לא (ג) אמרה אלא בינו לבין עצמו ולעצמו אמר ר"ל מודה ר"מ לחכמים שאם (א)אמרו לו שנים בעלת שפחה חרופה והוא אומר לא בעלתי מהימן דאי בעי אמר להון לא נגמרתי ביאתי אמר רב ששת מודה ר"מ לחכמים (ב)בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור דאי בעי אמר נשאלתי על נזירי אמר אביי מודה רבי מאיר לחכמים שאם אמרו לו שנים יודע אתה בעדות פלוני והוא אומר לא ידעתי פטור (ה) דאי בעי אמר (ו) לא נתכוונתי לעדות: אכל חלב וחלב בהעלם אחת [כו']: מתקיף לה ר' זירא אמאי אינו חייב אלא חטאת אחת והא ב' זיתי חלב אכל א"ל אביי העלמות (ז) מחולקות והכא העלם אחד הוא דאיכא איכא דמקשי ליה הכי טעמא דהעלם אחת הא בשתי העלמות חייב שתים אמאי שם חלב אחד הוא אמר ליה אביי העלמות (ח) מחולקין: אכל חלב ודם פיגול ונותר חייב כו': ממין אחד חייב פשיטא (ט)אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר תמחויין (י)מחולקין מהו דתימא כי אמר ר' יהושע לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא קמ"ל דחייב אלמא לחומרא אמר לקולא לא אמר איכא דאמר (כ) על סיפא משני מינין פטור פשיטא אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דר' יהושע דאמר תמחויין (ל) מחולקין דמהו דתימא כי אמר ר' יהושע לחומרא אמר לקולא לא אמר קמ"ל מב' מינין פטור מאי מב' מינין ממין אחד הוא ואמאי קרי ליה ב' מינים משום (מ) דאכלו בב' תמחויין וקתני פטור אלמא ל"ש לקולא ול"ש לחומרא קאמר רבי יהושע מדסיפא מין אחד ושני תמחויין רישא מין אחד ותמחוי אחד פשיטא אמר רבינא כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים ואליבא דרבן גמליאל (ג)דאמר אין ידיעה לחצי שיעור דתנן (ד)הכותב שתי אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת ערבית ר"ג מחייב וחכמים (ה)פוטרין רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור ורבנן סברי (ו)יש ידיעה לחצי שיעור: **מתני'** כמה ישהא (יא) (ז)באוכלין כאילו אוכל קליות דברי ר"מ וחכמים אומרים (ח)עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס (יב) חייב (ט)אכל אוכלין טמאין (י)ושתה משקין טמאין (כ)שתה רביעית יין ונכנס למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב (ל)רבי (יג) אליעזר אומר אם פסק בה או אם נתן בו מים כל שהוא פטור: **גמ'** איבעיא להו (יד) ר"מ לחומרא קאמר או לקולא קאמר לחומרא קאמר והכי קתני כאילו אוכל קליות דאפילו כוליה יומא ואף על גב דמתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת פרס כיון דמשכיה אכילתיה מחייב ואמרו ליה רבנן דעד שישהא בכדי אכילת פרס הוא דחייב יותר מכדי אכילת פרס פטור (טו) או דלמא לקולא קאמר (טז) דהכי קתני כאילו אוכל קליות והוא דלא איפסיק ביני וביני אבל (יז) דאיפסיק ביני וביני אע"ג דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס פטור ואמרו ליה רבנן כיון דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס הוא חייב ת"ש וחכמים אומרים עד שישהא (יח) בכדי אכילת פרס מתחלה ועד סוף

אי

קרבן היינו כשאין עדים מכחישין (יד) דלא אמר אכלתי חלב בשוגג והעדים מעידים שבאותו היום שאומר שאכל ובאותה שעה התרו בו או שמעידין שהיה שומן לא מחייב קרבן (נג) (מטותיה) [מפומיה] ובעדים שאין פיו מכחישן חייב דאפילו בעד אחד חייב כדמשמע הכא ועוד אדרבה עדים תמירי טפי מפיו שהרי עדים מחייבין אותו אפילו פיו מכחישן דעד כאן לא פטרי רבנן רק מטעם מיגו אבל אי מכחיש להו בהדיא חייב קרבן ותו מאי משני ר' חייא כר"מ ס"ל אפילו כרבנן נמי שהרי מחייבין היכא דלא מתרץ דיבוריה (נג):

מדסיפא מין אחד ושני תמחויין כו'. אבל לעיל דאוקי רישא במין אחד ושני תמחויין לא דייק מכלל דסיפא משני מינין שני מינין ממש כגון חלב ודם דליכא למימר תנא סיפא אגב רישא אבל רישא אגב סיפא לא (נד) תנא: **דאמר** אין ידיעה לחצי שיעור. והא דקרי ליה העלם אחד לר"ג הוא דלא חשב ידיעה לחצי שיעור ומכל מקום תני ליה לאשמועינן דאפילו בהעלם אחד משני מינין פטור: **מתחלה** ועד סוף כדי אכילת פרס. מהכא משמע דלתרי גווני איירי שיעור פרס חדא לענין הפסקה שאם הפסיק בין אכילה לאכילה כשיעור פרס אין מצטרף וחדא כדאמרי' בעלמא (פסחים דף מד.) שאם נתן כזית תרומה כשיעור פרס דחולין ואכלן שהוא חייב עליה: **אוכלין** טמאין כו'. אית ספרים דגרסי שקצים ורמשים איירי וא"ת תיפוק ליה מכי נגע בהו טמא ויש לומר דמתכו לו מבירו כבית הבליעה:

התירו

בטומאה ישנה יש! איכא מיגו אלא טעמא משום דאדם נאמן על עצמו הילכך היכא דאיכא קרבן (כו) הכי אכל בטומאה גרידתא לא: **אמר רבינא לעולם.** טעמא משום מיגו בחלבין וביאת מקדש איכא מיגו דלא נכנסתי שוגג אלא מזיד וגבי טומאה דלא מודו ליה משום דליכא מיגו ואע"ג דשייך ביה קרבן (כא) וליכא טומאה ישנה דלית בה מיגו כגון אמרו לו אכלת קדשים (כב) כו' (ו): (ב) **לא אמר.** ר' יהודה שהוא נאמן וטהור אלא לאכול טהרות ביתו וכן עצמו אבל לפני אחרים לא יאכל דלמא אתי לזלזולי בטהרות: **לעצמו.** נאמן לאכול טהרות שהוא נוגע דאדם נאמן על עצמו (כג) אבל לאחרים לא יאכילם: **מודה ר"מ כו'.** (כד) אבל מיגו דמתניתין לא אמר דעת לו לשקר לומר לא אכלתי מעשות רשע ולומר מזיד היה: **נשאלתי.** לחכם על נדרי ונהיתר נטמאתי והכי קאמינא לא נטמאתי בעודי (כה) בנדרי: **יודע אתה בעדות.** והוא השביעו ולא הודה וחייב (כו) אתה קרבן שבועת העדות מיגו דמצי למיפטר נפשיה בהיתרא ולומר מאי לא ידעתי דקאמינא לא נתכוונתי להיות עד: **חלב וחלב.** שני זיתי חלב: ה"ג **העלמות מחלקין: ממין אחד חייב.** אסיפא דמתניתין קאי דקתני שני חלבי זיתים ממין אחד חייב פשיטא: **מהו דתימא כי אמר ר' יהושע.** לקמן בהאי פירקא (ו) (כז) (שני חלבי זיתים ממין אחד חייב) תמחויין מחלקין: **בין לקולא.** כגון אכל שני חלבי זיתים בשני תמחויין לא מצטרפין: **בין לחומרא.** דאם אכל שני זיתים בשני תמחויין בהעלם אחד חייב שתים קמ"ל ממין אחד חייב אפילו בשני תמחויין ולא פליג ר' יהושע: (ג) (כח) **קמ"ל.** דלחומרא קאמר: ה"ג **משני מינין פטור פשיטא.** ומדסיפא דאין מצטרפין איירי במין אחד ושני תמחויין מכלל דרישא דקתני ממין אחד חייב דמצטרפין מין אחד ותמחוי אחד קאמר פשיטא: **אין ידיעה לחצי שיעור.** אכל חצי שיעור ונודע לא הויא ידיעה לחלק דאם חזר ואכל חצי שיעור מצטרפין: **הכותב שתי אותיות.** הויא מלאכה בשבת: **מתני' כמה ישהא האוכלן.** לשני חצאי זיתים דאמר מצטרפין: **כאילו אוכל קליות.** משערין אותן כאילו נתפררו לפירורין דקין כקליות ואוכלן אחת אחת וכשיעור אותה שהייה מצטרפים: **פרס.** מפרש בעירובין (דף פב:) ככר שהוא משלש לקב חציה לבית המנוגע. חצי ככר הוא פרס לשון פרוסה והוא ד' ביצים: **אכל אוכלין טמאין.** נפסל גופו מן התרומה אם אכל חצי פרס כדאמרינן בעירובין בפרק כילד משתתפין (שם) וחצי חציה לפסול את הגויה: **נכנס למקדש.** ארביעית יין קמהדר דמשום אוכלין טמאין לא מחייב אכילת מקדש: ***אם הפסיק בה.** (כט) שלא שתה בבת אחת רביעית יין: **גמ' לחומרא.** כאילו אוכל קליות אחת אחת בסמוך זו לזו כההוא משערים שאם אכל כחצי זית והפסיק ולאחר (ל) אותה שעה אכל חצי זית אחר אף אם שהה מתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת (לא) פרס בסמוך זו לזו מצטרפין ואפילו הוי האי שיעורא כולי יומא: **א"ד לקולא קאמר.** דהכא ס"ל כרבנן דנטפי מאכילת פרס לא מצטרף ולהכי מדמי לקליות דאם לא הפסיק בינתים אלא כאכילת קליות שדרכן לאוכלן זו סמוך לזו מצטרף ואם הפסיק לא מצטרף אפילו בכדי אכילת פרס:

תוספות דאי בעי אמר **לא** נגמרתי ביאה. שהעדים אין מעידין שראו כל המעשה אבל גבי חלב ראו כל המעשה אלא שלא היו יודעין מה היה בלבו ובנזיר נמי אע"פ שראו כל המעשה אפשר שמשולם לא הוי מוהר מעשה"כ בחלב שהוא מחזר ולענין עדות אפשר שלא היה בר הגדה שלא נתכוין להעיד וקרא כתיב והוא עד: **לא** נתכוונתי להעיד. מכאן אמר רבי וכן כן הלכה למעשה דעדים ששמעו הדבר מפי בעלי מעשה אך לא נתכוונו להעיד ולא ראוהו שם לשום עדות אין נפטרין כלום אם כלים אחר זמן להעיד בפני ב"ד: **שאכלן** בב' תמחויין. ורישא אכל חלב וחלב מיתוקמא בתמחוי אחד וחלב ופיגול ונותר נמי בתמחוי אחד חייב על כל אחד ואחד שהרי ג' שמות הן מיהו קשה אדמפליג בין חלב וחלב לחלב ופיגול ונותר לפלוג בחלב וחלב גופיה בין תמחוי א' לב' תמחויין וליכא למימר משום דבעי למיתני סיפא זה חומר במין א' וכו' והא דתני זה חומר במינין הרבה כו' האי חומר משכחת לה נמי במין אחד כגון בב' תמחויין ותלי למימר דהכי תומר במינין הרבה דלעולם חייב על כל אחד ואחד בין תמחוי אחד בין ב' תמחויין לאפוקי מין א' בתמחוי א' לא מחייב אלא חדא:

היינו לשון קדושין כדאמר במסכת קידושין (חרופתי (ידיעתי) מאורסת לישראל ליכא למימר דכיון דחציה שפחה אסורה לבן ישראל אבל עבד עברי מותר בין בשפחה כנענית בין בישראלית: [illegible]

א) ע"כ שייך לדף ו' ע"ב. ב) נראה דל"ל לא איצטריך קרא לאפי דע"כ מיירי בעבד עברי דכיון דחציה בת חורין [illegible]

עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פ"ט מהלכות שגגות הלכה ד:
יב ב מיי' פ"ט מהלכות נזירות הלכה יז:
יג ג מיי' פ"ג מהל' שגגות הלכה ט:
ד [מיי' שם]:
יד ה מיי' שם הל' ו ופ"י מהל' מחוסרי כפרה הלכה ג:
טו ו מיי' פ"ו מהל' טומאת אוכלין הלכה ב:
טז ז מיי' שם הלכה ג:
יז ח מיי' פ"י מהל' ביאת מקדש הל' ג:

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com